

Psychologie a Internet

Syllabus

Vyučující: PhDr. David Šmahel, Ph.D.

Kontakt: smahel@fss.muni.cz

Základní charakteristika:

Kurz je jednosemestrový, v rozsahu dvou hodin týdně. Seminář je realizován jako projektová výuka.

Cíl kurzu:

Kurz si klade za úkol seznámit studenty se základními pojmy používanými v souvislosti s psychologíí internetu (resp. psychologíí na internetu) a dále s pojmy používanými v souvislosti se studiem počítačově zprostředkované komunikace (CMC).

Požadavky na zápočet:

- 1) Aktivní účast na seminářích (80%)
- 2) A) Zpracování dvou vybraných výzkumů, jeden z výzkumů bude představen na semináři v rámci příslušného tématu (nejlépe v Power Pointu či .pdf), druhý z výzkumů bude zpracovaný pouze písemně (3 – 4 strany), termín odevzdání 18.5.2007

Struktura pro Power Point i písemné zpracování bude následující:

- o popis předmětu, cílů a teoretických východisek výzkumu
- o představení výsledků výzkumu
- o z diskuse autorů článku (kontext výzkumu, srovnání s výsledky jiných výzkumů)
- o vlastní kritické zhodnocení výzkumu – co si o tom myslíte, jaký je váš názor na výsledky a metodu, kde vidíte omezení výzkumu

NEBO B) Zpracování jednoho celého tématu ve skupině 3-4 studentů do podoby souvislého textu 15-20 stran. Využití výzkumů ze seznamu (minimálně 8-10 zdrojů), nejlépe však i dalších zdrojů z internetu. Cílem je napsat navazující a čtivý text s kvalitními odkazy do literatury, který by mohl být potenciálně využit v plánované monografii: „Adolescenti a internet“ – v případě napsání kvalitního textu možnost spoluautorství v monografii. Představení zpracování tématu v rámci semináře nejlépe v Power Pointu či .pdf).

Osnova semináře psychologie a internet:

1. Vyhledávání na internetu, věda na internetu, elektronické informační zdroje
Adolescenti a internet (21.2)
2. Internet jako prostředí bez zábrán („disinhibited behavior“), používání internetu
adolescenty, přístup k internetu (přehled výzkumů) (28.2)
3. Virtuální identita, vnímání sebe sama na internetu, iluze já, blogy (7.3)
4. Praktický seminář online: experiment (zatím neurčeno)
5. Psychoterapie on-line, internetové poradenství (21.3)
6. Elektronické komunikace a její specifika, jazykové prostředky (28.3)
7. Závislost na Internetu (4.4)
8. Hry on-line, MUDy a virtuální světy (11.4)
9. Metody výzkumů na internetu, negativa a pozitiva internetových výzkumů (18.4)
10. Internet a pornografie, cybersex (25.4)
11. Vliv internetu na člověka (důsledky používání internetu), láska a přátelství on-line
(2.5)
12. Multitasking a multiplicitní komunikace, agrese na Internetu, flaming, „virtuální
harassment“ (9.5)
13. Volné téma (např. vzdělávání na internetu, virtuální sociální skupiny,
psychologické aspekty teleworkingu, marketing na internetu, virtuální prezentace)
(16.5)

Literatura:

- Aisbett, K. (2001). Internet@home - What do Australian users want? Staženo z Australia Broadcasting Authority: březen, 2002. Dostupný z www: <http://www.aba.gov.au/internet/research/home/index.htm>
- Čermák, I., & Navrátil, M. (1997). Vliv virtuální reality na psychiku jedince. *Československá psychologie*, 41, 1, 55-65.
- Dušková, M. (2001). *Psychologické aspekty komunikace on-line*. Bakalářská práce. Brno: FSS MU.
- Gackenbach, J. (Ed.), *Psychology and the Internet, intrapersonal, interpersonal, and transpersonal implications*. San Diego: Academic Press. ISBN: 0-12-271950-6**
- Knox, D., Vivian, D., Sturdivant, L., & Marty E. (2001). College student use of the internet for mate selection. : *College Student Journal*, Mar2001, Vol. 35 Issue 1, p158. Staženo 15. ledna, 2002, z : Academic Search Premier database. ISSN: 0146-3934
- Mann, Ch. & Steward, F. (2000). *Internet Communication and Qualitative Research*. London: Sage Publication.
- Matheson, K., & Zanna, M. P. (1988). The impact of computer-mediated communication on self-awareness. *Computer in Human Behavior*, 4, 221-233.
- McLuhan, M. (2000). *Člověk, média a elektronická kultura*. Brno: Jota. ISBN: 80-7217-128-6
- Samuel, M. Y. H., & Tatia, M. C. L. (2001). Computer Usage and Its Relationship With Adolescent Lifestyle in Hong Kong. Hong Kong: *Journal of adolescent health*, 29: 258-266. Staženo 15. ledna, 2002, z : ScienceDirect.
- Short, J. A., Williams, E., & Christie, B., (1976). *The social psychology of telecommunication*. Chichester: John Wiley.
- Subrahmanyam, K., Greenfield, P., Kraut, R., & Gross, E. (2001). *The impact of computer use on children's and adolescents' development*. Los Angeles: University of California. Staženo leden, 2002, z: ScienceDirect.
- Suler, J. (1998). *The Psychology of Cyberspace*. Staženo: leden, 2002. Dostupný z www: <http://www.rider.edu/~suler/psycyber/psycyber.html>**
- Šmahel, D. (2001). Specifika elektronické komunikace. *Československá psychologie*, 45, 3, 252 - 258.
- Šmahel, D. (2002). Dospívající v prostředí internetu – reálná a virtuální identita. In Plaňava, I., Pilát, M., (Eds.), *Děti, mládež a rodiny v období transformace*. Barrister&Principal - studio, Brno 2002, s. 260-272. ISBN: 80-86598-36-5
- Šmahel, D. (2003a). Souvislosti reálné a virtuální identity dospívajících. In Mareš, P. & Potočný, T. (Eds.): *Modernizace a česká rodina*. ISBN: 80-86598-61-6
- Šmahel, D. (2003b). *Psychologie a internet: děti dospělými, dospělí dětmi*. Praha: Triton. ISBN: 80-7254-360-1
- Šmahel, D. (2003c). *Adolescenti a internet: identita, vztahy, komunikace*. Disertační práce. Brno: FSS MU.
- Turkle, S. (1998). *Life on the screen*. New York: Touchstone Books. ISBN: 0684833484
- Vybíral, Z. (2000). *Psychologie lidské komunikace*. Praha: Portál. ISBN: 80-7178-291-2
- Vybíral, Z. (2002). Výzkum disinhibice u mladých uživatelů chatu. In Plaňava, I., Pilát, M., (Eds.), *Děti, mládež a rodiny v období transformace*. Barrister&Principal - studio, Brno 2002, s. 273-295. ISBN: 80-86598-36-5
- Wallace, P. (1999). *The psychology of the Internet*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN: 0-521-79709-8**